

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reclámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Erős ifjuság.

»Mens sana in corpore sano«: egészséges test egészséges lélekben. Nem nevelnek, csak bódítanak az olyan országban, a melynek oktatási rendszerei nem e bölcs alapelven nyugosznak. A klasszikus ó-kor ifjai edzett izmokkal és fejlett lélekkel készültek az életre s a fizikai és szellemi erő teljes összhangjában, idővel hőökké és tudósokká, vagy művészekké növekedtek. A test nem roska-dott össze az ész telt raktárának súlya alatt, ellenben nem ösmerték akkor a mi modern athletáinkat és sportsmannjeinket, a kik vizont edzett lábaikon, vagy erős vállukon többnyire igen üres fejcskével hordároknak. Az egészséges testben lakozó erős ifju lélek ama dicső korban hajdan, a bölcs nevelési elveket követő államokban pedig ma is bátran és legyőzhellenül száll szembe a sors viharai-val és legyőzi az ifjuság nagy ellen-ségeit, a szenvedély-démonokat. — Ma a gyermek-öngyilkosok szomorú statisztikája rémiti el lelkünket.

Jól esik a Dsraeli regényeiből, vagy egy kitünő írónk, Szentkatolnay »Magyar író külföldön« című nagybecsű könyvéből megösmernünk azt az ós-erejű, friss és költői életet, a mely az angol főiskolákban van, hogy szabad Albionnak szabadságra neveljen ifju nemzedéket. A test aczéllá izmosodik a folyók hullámaiban, a kéz vassá válik a viaskodások és játékok legkülönbözőbb nemeinek gyakorlásában s mindenfelé folynak a ne-

mes testgyakorlási ágak versenyei. A tanulás nem kevésbé gondos, szigorú és nehéz munkájában kifáradt agy újra föl-élénkül s a versenyekben hősiiesen viselkedett ifju, ki ma társait verte le győzelemmel, holnap épp ily hősiiesen győzi le az elé tornyosuló tudományos nehézségeket.

Valódi ideálja az ifjuság nevelésének, a mely felé a mi elméleteskedő tanítási rendszerünk áldozatai, az ideg-beteg, a rövidlátó, a horpadt mellű s káros szenvedélyektől elerőtlenített ifjuság, méltó irigységgel eltelve tekinthet. A kathedra vaskalaposainak legtöbbje a saját, sokszor annyira inproductiv szakmáját hiszi egyedül üdvözítőnek, fontosabbnak a lélekben szükséges összhangnál s annál az egyensulynál, a melynek a test és lélek közt fennállani szükséges. Összeülnek tanrendszert, tanrendet csinálni s a szegény ifju agyvelőjébe felgyürt ingujjakkal gyömöszölik bele azt a sok anyagot, a melynek ott kényelmesen, élénk és kellemes sorrendben kellene elhelyezkednie. Mit nekik a test edzése? Ép lélek egészséges testben? Ők haladnak tovább a magok útján. Tulterhelik az agyat, ólommal rakják meg a szárnyat s a mint megvan kötve nálunk a tanár individualitásának önállósága és monopólium alá van vetve, chablonok által van megköve még a tankönyvek írása is, ugy ölik el a tanuló individualitását és ugy változtatják meg benne a tudományok iránti szeretetet — gyűlöletté.

S a mig nálunk e lélekölő, hallatlanul esetlen rendszerrel gyötrik s az iskolai saison végén aztán, egy tulajdonképen a bölcs professort megillető elégtelennel lökik kétségbeesésbe, fosztják meg kenyerétől, vagy kárhoztatják kaszárnya-söprésre az agyon préselt ifjuságot, mit látunk más, boldogabb államokban?

Látjuk a régi olympiai versenyek felujhodását. Látjuk, hogy látogatja meg egymást Oxford és Eton ifjusága. Vidám, erőteljes ifju csapat hívja versenyre a másikat. Érdeklél kísérik a folyón versenyző, lapda-velő, vagy birokra kelő ifjak színeit. Szívünk megdobban a buz-dító »Hurrá«-kiáltásokra, s örülni kezd a győztesek örömujjongására.

De hát tulajdonképen ki a győztes az ilyen versenyekben?

A nemzet, a haza, a társadalom, a mely ily iskolai győzelmek vetéséből ott később országok, világrészek feletti győzelmet és évszázadokat uraló fölényt arat. Ezek az igazi hadgyakorlatok, a melyeket a tudomány verőfénye ragyog be s a melyek sikere biztosabb a kaszárnyai kényszer-edzésnél, vagy a mi iskoláink ész-kábitó tulkapásainál.

A magyar közoktatás élén most gyakorlati férfiu ül, kit az országos torna-verseny eszméjének megvalósítására aligha nem az angol példa vezetett. Örömmel üdvözljük e téren gróf Csáky minisztert, ki — ez irányban tovább haladva — uj, egészségesebb aerát nyit meg hazai közoktatásunk teljesen meg-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Uti napló.

Páris-schveiczi ut.

III.

Vacsora után, pardon, diner után haza mentünk és kellemes meglepetésünkre ott találtuk az elveszettnek hitt két társunkat, K. E.-t és fiát. — Este tíz órakor az így kiegészített hatos társaság két kocsin a Moulin rouge-ba (Vörös malom) hajtatott, a hol eredeti párisi specialitásban gyönyörködöttünk, francia quadrille-ban. Ezen esti mulató helynek vörös malom a neve, nem mintha megörölné a jó kedvet, sőt inkább fokozza, de mert a bejáratnál óriás veresre festett és veres villamos fény-nyel elárasztott kerék forog, szakasztott mása a mi szelmalmaink kerekének, belől pedig óriási veres decoratióju terem várja a minden rendű és rangú, különböző nemzetiségű vendégeket, — szintén villamos fény-nyel megvilágítva.

Páris chic-es boulevard-lányai itt járják a valódi quadrille-t, négyesével lejtik a gracieuse kánkánt. Szemérmét nem sértő, tisztés-

seges, elegáns öltözetben jelennek itt meg a grisette-ek barátaikkal, mindegyik kitünő tánczos, sőt beillik equilibristának, mert productionjuk az orpheum padjain is tapsot aratna, oly bevégzett csinnal és tökéletességgel járják a francia tánczot, mondhatnám gymnasztikát, mert erőművi mutatványoknak is el lehet keresztelni.

Minden idegen elviszi ide feleségét is, és a mindkét nembeli néző közönség kört formál a tánczosok körül. Annyi kör képződik, a hány négyes tánczó van. Legmeglepőbb a mutatványnak azon részlete, midőn a tánczos vagy tánczosnő felváltva kinyújtott lábakkal, hirtelen a földre zuhan, azt hinnéd, hogy kitört vagy kifizamadott a lába, de egy percz alatt felugrik épkézlábal.

Augusztus másodikán volt a hónap első vasárnapja és reggel 9 órakor Versailles-ba zarándokoltunk a St.-Lázári pályaudvarból, mert ismeretes dolog, hogy a nagy szökőkutak csak minden hónap első vasárnapján szöknek, nem mintha elvolnának adósodva a francziák, mint a chiemsee-i uraság, de takarékosági szempontból. Sok ezer frankba kerül a szökőkutak szökése, állítólag 10,000 frankba.

A délelőttet felhasználtuk a palota belsejének és a museumnak megszemlélésére. A tágas udvar közepén áll XIV. Lajos bronz-lovasszobra. A palota homlokzatán eme büszke felirat: »A toutes les gloires de la France.« (»Franciaország összes dicsőségének.«)

Itt láttuk eredetiben és teljes nagyságában mindazt, a minek utánzását Chiemsee-ben láttuk. A disztermeket, hálósobát, ökörszem-sobát (Oeil de boeuf) nagy tükörtermet stb. A műkincsek leírása egész füzetet igényelne, tehát mellőznöm kell.

Csupán annyit említek, hogy a gyönyörű csataképek megszemlélésére mindég vezényelnek bizonyos számú katonaságot, hogy a hő-sők példáján tanuljanak lelkesedést és hazaszeretetet. A csataképeken az egyes kimagasló alakok felismerhetők, oly természetűséggel rajzolta a művész.

Délután megszemléltük a nagy és kis Trianont előbb XIV. Lajos építtette kedvesének, Mentenon asszonynak, utóbbi Mária Antoniette-nek kedvenc tartózkodási helye.

Négy órakor a vízmedencékhez siettünk, melyeket már nagy várakozó közönség vett körül. Házalók nagy garral árulgattak Versail-

romlott és célját tévesztett fejlődésében.

Melegen ajánljuk ez eszmét most az iskolai év kezdetén. Debreczennek van a főváros után a legtöbb tanuló ifjúsága; szeretnők látni ezt az ifjúságot a szellemi foglalkozás mellett, hogy a test fejlesztésén is munkáljon és szeretnők különösen, ha a tisztelt tanári kar olyan munkarendet állapítana meg, melyben a testnevelésnek is jelentékenyebb tere nyílne az eddigénél.

A Jelasich-ezredről. Az ezred 79. számmal van jelölve a sematizmusban. Teljes ezime buzini gr. Jelasich József tábornagy: Ottocani gyalogezred. Az ezrednek — a mint a sematizmus imperatíve mondja — a nevet minden időközön keresztül meg kell tartani. Az ezred jelenlegi parancsnoka küstendfeldi Ivanosich Henrik ezredes, a katonai érdemkereszt tulajdonosa, a ki Uselacz századosal való szolidaritási nyilatkozattal tüntetett. A törzskarban három alezredes és három őrnagy van. Az első zászlóalj parancsnoka Friedrich Ede alezredes, a katonai érdemkereszt birtokosa, a második zászlóalj Luksics Henrik őrnagy, a katonai érdemkereszt tulajdonosa, a harmadik zászlóalj parancsnoka Wittas Sámuel őrnagy, szintén a katonai érdemkereszt tulajdonosa; a negyedik zászlóalj parancsnoka Sedlar Miklós őrnagy. A kerületi kiegészítő parancsnokság elén Valentics Daniel alezredes áll, a katonai érdemkereszt tulajdonosa. Végre Verkljan Péter alezredes, a ki szintén a katonai érdemkereszt hordja mellén, az első számú bosznia-hercegovinai gyalogzászlóalj parancsnoka. A törzskarban négyen bírnak a katonai érdemkeresztet; az egész ezred egyetlen tisztje sem díszkedhetik eddig a vitezégi érdemjellel. Az ezred századosai a következők: Karlies Imre, Krupoties György, Merics Márkus, Wallek Ferencz, Sezták János, brubmogradi Demics Andras, Krajnovics Péter, Grozdánics Miklós, Kaugrgra Rade, Hornstein Ferencz, Stoikovic Tamás, Pauly Viktor, Kukics Ilés, Drakulics István, Vezinováci Rakavina Ferencz, Nestroy Gusztáv, Gazdovics Szaniszló, Roncevic János, Njegován János, Bombolics Pál, Sertics János, Mandics Konstantin, Matasics Károly, Dollhopf Gusztáv és végre Uselacz Mihály.

A birói gyakorlati képzés.

Az igazságügyminiszter részéről gyors egymásutánban három nagyfontosságú rendelet

jelent meg, az egyik a felsőbb bíróságok teljes üléseinek rendezéséről, a második az egészségügyi orvosi tanácsról, s a harmadik a joggyakornokok és aljegyzők minősítéseiről és szolgálatairól, mely igazságszolgáltatásunk egész rendszerére és menetére elhatározó befolyást fog gyakorolni, mert az igazságügyi szolgálatba lépett új jogásznemzedék gyakorlati kiképzését rendezi s szabályozza. S ha szem előtt tartjuk, hogy mily nagy fontossággal bír — különösen az igazságszolgáltatás terén — a praxis, akkor nem becsülhetjük elég sokra ezt a rendeletet, mely az élet- és vagyonkérdésekben döntő, jóravaló és hozzá értő birói kart akar nevelni.

A birói funkció oly széles körű és különböző ügyekre kiterjedő, hogy a három évi gyakorlati időt, melynek a birói szolgálatot megelőzni kell, ehhez képest kellett felosztani az egyes szakok között.

Ez okból a miniszteri rendelet megállapítja, hogy a joggyakornokok és aljegyzők előkészítő szolgálati ideje akként osztandó föl, hogy abból legalább 10 hó polgári-, 10 hó büntető-, 5 hó telekkönyvi- és 5 hó kereskedelmi-, váltó- és csődügyekre essék. Ezt a szabott időbeosztást nem győzzük eléggé hangsúlyozni, mert idáig bizony — direktiva hiányában — akárhány törvénytörvényeségi elnök nem törődött a joggyakornokok és aljegyzők ily módon való alkalmazásával, hanem egyik szakban ott felejtette aránytalanul hosszú ideig a felügyeletre bizott fiatal embert, úgy, hogy a másik szakra kevés, avagy éppenséggel semmi idő sem jutott. Már pedig ha valahol, úgy a bíróságoknál kétségtelenül a legnagyobb baj, ha a fiatal nemzedék hiányos gyakorlati kiképzésben részesül, mert hisz a bíró van hivatva a polgárok legfontosabb érdekei fölött dönteni.

A közvetlen felügyeletet a joggyakornokok fölött természetesen az illető bíróság vezetője gyakorolja, de ezen felül a kir. táblának elnöke mint egy felülbíró felügyeletre van hivatva, sőt a joggyakornokokat a táblai elnök nevezi ki. Ime itt egy láncszeme a királyi táblák decentralizációja folytán a táblák és az első folyamodású bíróságok között létrejött élénkebb kontaktusnak, mely — mint általában

a decentralizáció — hivatva van a tábláknak s különösen azok elnökének az első folyamodású bíróságok működésébe és ügymenetébe bizonyos betekintést engedni, minek célja első sorban, hogy a táblai elnökök a bírák képességei felől, kik közül aztán táblai bírákat kell kandidálniok, lehetőleg tájékozva legyenek.

A joggyakornokok 360 forintnyi segélydíját a miniszteri rendelet értelmében az igazságügyminiszter a táblai elnök véleményes jelentése folytán 500 forintra fölemelheti, ami igen jelentékeny mérvben fogja emelni a fiatal emberek ambícióját. Ezen felül nem csekély mértékben fogja növelni a joggyakornokok szorgalmát és buzgalmát, hogy a nekik átadott és általuk elintézett ügydarabokról jegyzéket kell vezetniök, melyet főnök bírájuk és a törvénytörvényeségi elnöke időről-időre láttamoznak, s a táblai elnök elé terjesztenek, ki ezt tovább az igazságügyminiszteriumba küldi föl, hol ez a jegyzék az illetőnek mintegy személyi aktája megőriztetik. Ily módon az illetékes hatóságok és személyek állandóan tájékozva lesznek minden egyes joggyakornok képességei felől. És a gyakornokot annak tudata, hogy munkáját nemcsak közvetlen hivatali főnöke, hanem azok is ellenőrzik, kiktől további előmenetele függ, bizonyára nagyon fogja ösztökélni és sarkalni, hogy jól és gyorsan dolgozzék és elméletileg is képezze magát.

Ugyanaz áll az aljegyzőkre nézve, kiknek hatáskörét a rendelet szintén pontosan megállapítja.

Ebber a két körülményben t. i. a gyakorlati idő felosztásában és a hatáskör megállapításában fekszik a rendelet sulya, s épp azért, mert ez birói karunk előképzésére s így egész igazságszolgáltatásunkra elhatározó befolyást fog gyakorolni, nem szabad úgy fölfogni a dolgot, hogy ez a rendelet csak az érdekelt gyakornokokat érinteni, mert biz az az egész jogkereső közönséget, tehát mindenkit érdekel.

BELFÖLD.

Magyarország hercegprimásának kinevezése s a primási székhely áthelyezésének kérdésében, a bécsi Pol. Corr. arról értesül, hogy azok a hírek, melyek a primás kinevezését és a primási székhely áthe-

les-nak albumos képeit. «Voilà Versailles, Trianon, les grands Eaux, vingt centimes!» kiabáltak oly hadarva, hogy magyar fülünk alig értette. Egyik a másikat tullicizálta, »dix centimes!» kiált egy másik. A két concurrens majd hajba kapott.

Itten, a nagy tolongásban és a várakozásteljes kíváncsiságban ólalkodnak a zseb-metszők. S-né ruháját, esőköpenyegét és rokkolyját egy ilyen metsző művész felvágta, de csak másnap vette észre. A metszéseket megőrzi a »grands Eaux» emlékére. Szerencsére nem a hátulsó zsebben volt a pénztárcza.

A szökőkutak sorrendben és lassanként emelkednek, előbb mintha ökröndöznének a figurák, békák, sárkányok, angyalok, istenek (de csak görögök), azután pedig hirtelen 23 méternyi magasságra szöknek a hatalmas víz-sugarak függőlegesen, ferdén, félkörben és mindenféle irányban, szemnek tetsző ábrákat alkotván. Egy-egy medence csak 20 percig szökik és noha egymás után eresztik meg, lehetetlen mindet megtekinteni, mert szétszórtan vannak elhelyezve az óriási parkban.

Mi követtük azon gyakorlati tanácsot, a melyet mindenkinek figyelmébe ajánlunk, a kinek nincsen teljes tájékozottsága a helyszínen,

»suivez la foule.« Így aztán a Latonát és a Neptunt a két legnagyobb szökőkutat megláthattuk, az előbbi legszebb, az utóbbi legnagyobb. A Neptun hatalmas medencéje körül vagy tizezer ember foglalt helyet tarka tömegben, részint állva, részint gyepre heveredve. Festői képet alkotott a sokféle toilletteú sokaság, a piros volt a nőknél leginkább képviselve. — Körülbelül 20—25 perczig várakoztunk, míg a Neptunt megeresztették, és akkor a meglepetés zugó moraja futott végig a tömegen. Senki sem mozdult addig, míg a víz szökött, csak végeztével oszlott szét a közönség, a mikor mi is elindultunk a kastélytól jobbra fekvő mély völgybe, az Orangeria megtekintésére.

Este 7 1/2 órákor vasuton haza, vacsora után a Caffé de France előtt foglaltunk helyet, hogy a Boulevard-i mozgalmas éjjeli életet megszemlélhessük. Párisban a nappal reggeli 1/2 1-ig tart, addig tartanak a nappali fiakeri taxák is, 1/2 1-től reggeli 6-ig számitanak csak az éjjeli fuvardíjak. Az üzletek éjjeli 1-ig vannak nyitva, villamos fényben usznak az utak és boltok, a forgalom pedig a gyalogjárón és szekér-uton éjjel körül nagyobb, mint Budapesten és Bécsben déli egy órákor. Sem nappal, sem éjjel át nem mehet az ember az utca egyik

oldaláról a másikra elgázolás veszélye nélkül. A szekér-utakon szigetek vannak az átmenők biztonságára, hogy a lovak el ne tapossák.

A zaj éjfelkor csak olyan mint nappal, a virág, hírlap és egyéb házalók éjjel is hangoztatják egyöntetű kiáltásaikat, a Gil Blas-t éjjel éppen úgy kapkodják, mint délután öt órákor.

Miután szemeink belefáradtak az éjjeli sok nézni valóba, egy órákor szállásunkra mentünk, hogy másnap kissé megpihenve (mert elegendő megpihenésről szó sem lehet) újból megkezdhessük a folytatást.

Aug. 3-án, reggel 8 órákor lóvonaton Buttes Chanmontra mentünk, a hol Páris legkiválóbb műkertészete látszik, míg ezelőtt 25 évvel a naplopók és csirkefogók buvóhelye és személerakó hely volt. Belleville negyedben fekszik, 22 hektárnyi területen. Minden város hatósága tanulhatna rajta, hogy jóakarát és áldozatkészség közegészségi szempontból és a köznépi iránt jóindulatból milyen népkertet teremthet szegény város-negyedben. Az ember hirtelen a legüdébb klimatikus helyen vél időzni. Van itt patak, vizezés, függő-híd, magas sziklán kioszk, gyepes, erdős rész, séta, szőnyeg-ágy, több vendéglő. A szikla tetején álló kioszkból

lyezését illetőleg a döntést megtörténtnek jelezték, minden alap nélkül valók. A kormány ragaszkodik Samassa jelöltségéhez, amiből a kuria ellene van a jelöltségnek, a miatt az önálló javaslat miatt, melyet Samassa az elkeresztelések kérdésében tett. Több jel arra mutat, hogy a kuria már engedett merev ellenkezéséből. A többi jelöltség, mint például a Hidassy szombathelyi püspöke, csak abban az esetben merülhet fel, ha Samassa kinevezése végképen lehetetlenségnek bizonyulna.

A közigazgatási biráskodásról
Tomán Rudolf nagy-tapoltsányi főszolgabíró tervezetét dolgozta ki, mely már kész törvényjavaslat formájában foglalja össze a nagyfontosságú reformot. A javaslat összesen hetvenkét szakaszból áll s több fejezetre oszlik. A munka, a mennyiben a gyakorlati élet kívánalmait ismerő embertől ered, megérdemli azok figyelmét, a kik a belügyminiszteriumban a reformtervezet megalkotásán fáradoznak.

Viszálykodás a kormányban. Budapesti politikai körökben a miniszterek közt kitört viszálykodásról suttognak. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök és Szilágyi Dezső igazságügyminiszter nem tudnak megférni egymás mellett. Legutóbb annyira ment közöttük a nézeteltérés, hogy Szilágyi miniszter a múlt napokban felutazott Bécsbe audienciát kérni a királytól. Szapáry miniszterelnök utána sietett s még idejekorán érkezett meg a »katasztrófa« megakadályozására. A viszálykodás okairól biztosat nem hallani, különben annyi függőben levő kérdése van a kormánynak, hogy az igazít bajos volna eltálatni.

A kötelező doktorátus eltörlése.
Gróf Csáky Albin miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértve, elhatározta a jogi államvizsgálatnak oly módon való átalakítását, hogy az mint az ügyvédi és bírói minősítés előfeltétele ugyanazon helyet foglalja el, melyet eddig a jogtudori szigorlatok foglaltak le. Az ekként átalakítandó vizsgálat szervezetének végleges megállapítására a f. év őszére elnöklelet alatt tartandó értekezletet hívott össze, a melyen a kérdést megvitatás tárgyává kívánja tenni egy — a meghívott szakférfiak részére megküldött vázlat alapján. Az értekezlet időpontjáról a miniszter később fogja értesíteni a meghívottakat.

A cigány-kérdés rendezése. Gróf Szapáry Gyula belügyminiszter, mint egy bécsi lap írja, a cigány-kérdést törvényjavaslat által akarja szabályozni, a mi fölött legközelebb tanácskozások lesznek. E népséget, mely különösen Dél-Magyarország közbiztonságát veszélyezteti, a belügyminiszter kényszerintézkedésekkel gyarmatosítaná.

KÜLFÖLD.

Schmerling nyugalomba vonul, legalább ezt írják a bécsi lapok. Október végén akar lemondani a bécsi legfőbb ítélőszék elnökségéről és a Theresianum gondnoki állásáról. Egészsége helyreállt ugyan, de aggkorára való tekintettel akar visszavonulni a küzdőtéről. Már utódját is emlegetik. A legfőbb ítélőszéki elnökségre Stremayr alelnököt, a theresianumi gondnokságra pedig Gautsch közoktatásügyminisztert, ki természetesen azért megtartaná tárczáját.

Egy orosz rendőrhivatalnok meggyilkolása. Odesszából írják a Daily Newsnek: Kiev mellett Belaja-Cerkovban meggyilkolták a tartományi rendőrség főbiztosát. — Orozva lötték le sétaközben és mert már erősen alkonyodott, a gyilkos elmenekült, a nélkül, hogy a sok szemtanu közül csak egy is megjegyezhetné volna az arcát. A főbiztos serény hivatalnok volt és már tíz év óta volt mostani állásában. A gyilkosság valószínűleg bosszu műve volt. Odesszában az a hír van elterjedve, hogy a gyilkosságot nihilisták intézték. Belajában gyakran laktak politikailag gyanús emberek, a kik Kievben nem igen maradtak volna.

Paizs a gyalogságnak. A párisi »Figaro« szerint a francia hadügyminiszteriumban behatóan foglalkoznak egy új paizs-szerkezetű védelmi fegyver behozatalának kérdésével. E paizs hivatva volna a gyalogságot az új ismétlődő lövegek pusztító hatása ellenében oltalmazni. Külön bizottságot küldött ki a miniszterium, mely bizottság tagjainak névsora még ez ideig titokban tartatik és a mely két külföldön időző francia katonai attaché jelentése alapján ezen kérdésben végleges döntő véleményt fog mondani. Állítólag bronzból tervezik a paizst, 90 rész vörösréz és 10 rész alumínium vegyületekből fog készülni és vastagsága — a különböző minőségek szerint — 6-tól egész 18 milliméterig fog terjedni. Annyi bizonyos, hogy a német törzs vezérkar is foglalkozik e kérdéssel, sőt a Holstein dán kapitány által feltalált paizsból nagyobb mérvű megrendelést is tett.

Ujdonságok.

* **Lövésár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Nagy-Várad városban f. évi szeptember hó 19-én és 20-án kizárólagos lövésár tartassék.

* **Disz-lövészet.** A debreczeni lövész-társulat 1891. szept. 12 és 13 napjain a nagyerdei polgári lövőházban disz-lövészetet rendez, melynek sorrendje a következő: Szept.

12-én szombaton d. e. 8 órakor a lövés kezdete, mely lövés esteledésig tart. Szeptember 13-án d. e. 8 órától délután 1 óráig és délután 3 órától 6 óráig a lövés folytatása és befejezése. Szeptember 13-án délután 1 órakor a nagyerdei vendéglőben társas ebéd, melyre magát a városban Fürst Ödön első lövész-mesternél, vagy Papp György nagyerdei vendéglősnél előjegyeztesse. A társas ebéd ára személyenként 1 frt. Szept. 13-án a lövés berekesztése után történik a díjak kiosztása. A felosztított díjak következők: I. A legmélyebb lövésekért. 1. Ötven (50) frank aranyban. 2. Harmincz (30) frank aranyban. 3. Husz (20) frank aranyban. 4. Tíz (10) frank aranyban. 5. Három (3) frank aranyban. 6. Két (2) forint ezüstben. 7. Egy (1) forint ezüstben. 8. Egy (1) forint ezüstben. 9. Egy (1) forint ezüstben. 10. Egy (1) forint ezüstben. II. Legjobb körért: 1. Ötven (50) frank aranyban. 2. Harmincz (30) frank aranyban. 3. Husz (20) frank aranyban. 4. Tíz (10) frank aranyban. 5. Három (3) forint ezüstben. 6. Két (2) forint ezüstben. 7. Egy (1) forint ezüstben. 8. Egy (1) forint ezüstben. 9. Egy (1) forint ezüstben. 10. Egy (1) frt ezüstben. **Lövés szabályok:** 1. A nagy czéltábla távolsága 115 méter. 2. Lőhetni akár a társulat, akár saját fegyverével, melynek ürmérete 12 milliméterrel nem nagyobb. 3. — Díjra csak a társulat, vagy más magyarországi lövész-egylet igazolt tagjai pályázhatnak. 4. Egy lövés ára társulati fegyverrel 10 kr., saját fegyverével 6 krajczár; legalább 40 lövés előre váltandó a lövész-jegyzőnél. 5. Ezen társulat, valamint más magyarországi lövész-egylet igazolt tagjai a lövések árán kívül semmit sem, mások ezenkívül 1 frtot fizetnek. 6. A kétféle díjból mindenki csak egyet-egyet nyerhet. 7. A lövésre vonatkozó egyéb szabályok az alapszabályokban foglaltatnak. Debreczen, a lövész-társulatnak 1891. aug. 8-án tartott választmányi üléséből. **Boczko Sámuel,** első főlövész-mester és elnök. **Fürst Ödön,** első lövész-mester és pénztárnok. **Des Combes Henrik,** társulati jegyző.

* **A „Független Ujság“**, Verhovay Gyula lapja, melyet a kauczió nem teljességének ürügye alatt betiltottak, ismét megindult.

* **Szállítás a honvédség és a közös hadsereg részére.** A m. kir. honvédség és a cs. és kir. közös hadsereg Nagyvárad és Debreczen állomásokon elhelyezett csapatai részére az 1892. évben szükséges kenyér és zab szállításának közös biztosítása czéljából folyó évi szeptember hó 22-én az említett helyeken d. e. 10 órakor arlejtés tartatik. Mire az érdekeltek, különösen a községek, gazd. egyletek és termelők figyelme ez uton is felhivatik. Debreczen, 1891. augusztus 25. — A kereskedelmi és iparkamara.

* **A vón sas fiaihoz.** Teleki Géza gróf volt belügyminiszter, múlt hónap 28-án ülte meg pribékfalvi kastélyában házasságának huszadik évfordulóját. Ez alkalomból testvérei is meglátogatták családotul. Vendége volt Teleki Sándor gróf ezredes is. A szokásos pohárköszöntők után felállott a 48-as idők e kiváló alakja is s megszólítva Teleki Sándor grófnak hatéves Józsi fiát, körülbelül a következőket mondta: »Kedves Józsi fiam, téged szólított meg, mert te vagy itt a legfiatalabb, én vagyok a legöregebb; a koporsó a bölcsőhöz áll legközelebb. Nem mondok én pohárköszöntőt, ez nekem nem kenyerem, hanem mint a Teleki nemzetség legidősebb tagja, megáldlak titeket édes véreim. Vegyétek áldását annak, a ki nagyon közel állok a sirhoz, a koporsóhoz. A jó Isten szabad velem is s én is érzem, hogy közel van az én végem. Áldjon meg benneteket a jó Isten; legyetek mindnyájan jó magyarok, jó hazafiak és becsületesek.« — A vendégek könybe borult szemekkel hallgatták az ihletett magyar patriárka szavait.

szép kilátás nyílik a főváros háztengerére, Montmartre, St. Denisre, a Pére Lachaise-ra. A függő híd áthaladva, elhagytuk a remek helyet, és a közel fekvő Belleville Villette-be siettünk a vágóhidhoz. A vágóhid a rajta elterülő vásártérrel együtt 127 hektáryi területen terül el, 27 pavillonból áll maga a vágóhid, a hol hetenként 3000 drb. szarvasmarhát, 1000 borjút és 10,000 ürüt vágnak le, bele nem számítva a sertéseket. A vízbőség és a tisztaság folytán legkisebb szag sem háborgatja a legfinnyásabb szagló érzékkel bíró látogatót. — A mérsáros legények és a hentesek pedig oly ügyesek, hogy ott időzésünk alatt sem bögésnek, sem sertés-visítésnek nyoma sem volt hallható, pedig sok állatot vágtak le.

A francia nagyon udvarias, a vágóhídon is volt alkalmunk tapasztalni. Az eső megeredt, mikor a vásártéren áthaladtunk, a hol száz, meg száz ürüt láttunk betuszakolva faállványok között, és a mint a vágóhidhoz értünk, egy szuronyos ör állta utunkat, mondván, hogy csak az urakat bocsáthatja be. Midőn kérdésünkre azon felvilágosítással szolgált, hogy engedély sem eszközölhető ki nők számára, a két asszony utitársunkat utasítással láttuk el, hogy hol találkozzunk ismét. A zápor erősen hullott, ennek

köszönheti a két asszony, hogy megesejt rajtuk az ör szive, és mégis csak beeresztette.

A szarvasmarhát hosszú, szeges baltával ütik le, a homlok közepén találják; a sertést oly ügyesen szurják le, hogy meg se mukkan többé. Nem a nyakon vágják meg az alortát, hanem a szügyön keresztül a szívt.

A vágóhídon vannak a perzselő pavillonok, éppen úgy perzselik, mint minálunk a cigánykútnál.

A vágóhidat elhagyva, előbb omnibuszon, azután lövonaton a Pére Lachaise-ba mentünk, mely Páris legszebb temetője, sok jeles férfi kriptája és szobra ékíti a helyét az örökös békének. A temető domb alján és dombon terül el.

Azután lövonaton hazamentünk, és d. u. 4 órakor, mikor már az eső megszünt esni, bementünk a Grands Magasins du Louvrea, mely Páris legnagyobb üzleti helyisége.

Dr. Legányi.

Gondolatok.

Az álom, mint a félénk galamb, nem megy vissza az olyan helyre, a honnan egyszer elkergették.

*

Becsüld többre az igazsággal összekötött szegénységet, mint az igazságtalan gazdagságot.

* **Az adóprés.** Julius és augusztus hónapokban, illetve az aratási idő tartama alatt, szünetelt az adóprés, — de most, midőn csűrök és magtárak úgy a hogy megteltek, ismét megindult az a gépezet, melynek forgása temérdek pénzt vonz ki a magyar ember zsebéből. Hjab, kell a pénz! Kell, nemcsak a temérdek államadósság fizetésére, hanem azért is, mert a népszerű hadügyminiszter 20 kerek millióval többet követel, mint tavaly. A városi hajduk alig győzik kihordani a sok adófizetés iránti megintés-t, melyben adótartozását 8 nap alatt, »különböni megzálogolás terhe alatt« lefizesse. Fizessünk tehát türelemmel: kell a Jellasi choknak a pénzt! Fizessünk és ne zúgódjunk s az legyen a jelszavunk: »Z a h l e n u n d M a u l h a l t e n !«

* **Diák-világ.** Megifjodott, megélnélt a város! Megkezdődtek az iskolai beiratások s csoportosan sereglenek a tanulók Debreczenbe, melynek számos iskolája alig képes befogadni a tudományomjas ifjúságot. Közel és messze vidék muzsáfiái özönlik el a várost. A diákság idejét, iskola megnyitását, jórészen a könyvvásár tölti be. Valóságos könyvbörze ez, legalább akkora esetepátéval megy. Főszék-helye a kollégium előtti tér. Adnak és vesznek könyveket különféle árakban. A diák élet-revalóságának és fufangnak százféle példájával találkozni itt. Van, ki a tiszta, jó vadonat új könyvön sem bír tudni, míg a másik hamarabb tudal a teljesen elrongyolt, ócska kiadású könyvén. Ezer jó tulajdonságot költ a könyvre, többek között azt is, hogy akik abból tanulnak, szinkitünre feleltek mindig s az a sok aláhuzás ott a sorok között, okvetlenül a tantárgy lényegét emeli ki. Természetesen, aki csak teheti, új könyveket vásárol. Egészen más az, új könyvből tanulni, friss nyomású, tiszta lapjait öröm forgatni, már csupa kíváncsiságból is elolvassák az új betűkkel nyomott sorokat s meg nem bírnak válni a kedves formájú könyvtől, mely csaknem az élőszó hatását gyakorolja rájuk. Az új könyv tanulásra inspirál, míg az ócskának elsárgult rongyos lapjain a fakó sorok lehangolnak, a rongyba burkolt tudomány megnételeyezi a tanulási kedvet, elhomályosítja a esnyát nem tűrő idealismust. Most még gond nélkül, jó kedvűen jár-kel a muza-sereg, — de majd eljönnek nemsokára a nehezebb napok is, mert pár nap múlva megkezdik az előadásokat s az édes vakáció, az aranyos szabadság véget ér.

* **Debreczeni dalegylet.** Tisztelettel értesitem a n. érd. pártoló közönséget, hogy az egyleti szabadjegyek úgy az eddig aláíratkozott, mint a pénztárnál aláíratkozók részére ma este kifognak szolgáltatni. Az egylet által nyújtott kedvezmények az aláíratkozástól számítva már élvezhetők, s így mindazok, kik a pénztárnál aláíratkoznak, (2 családtaggal) a mai dalestelyen már szabad bemenetelben részesülhetnek. Debreczen 1891. szept. 3. K r a s z n a i Ferenc dalegyleti jegyző.

* **Kaucsuk butorok.** Párisban egy butorgyáros kaucsuk butorok készítésére kapott szabadalmat. A pamlagokat, székek ülőhelyeit készíti kaucsukból. Így nem kell a butorokhoz se rugó, se löször, sőt még szövet sem, s a moly sem bántja. E kaucsukpárna szépen beilleszthető az illető butorba, aztán föl kell fújni, s megkapja a kellő formát és ruganyosságot. Tetszés szerinti szövettel is bevonható. Az ilyen garnitúra olcsóbb, könnyen szállítható, s a jól elzárható csap az ellen is biztosít, hogy a szel ki ne illanjon. A cselédek ezentúl tehát kevesebb butort fognak porolni, hanem e helyett felfújják.

* **Dákóromán templom Laczfalu-ban.** Felső-Bányáról írják az »E.«-nek: Lukács László, helyesebben: Vaszi dr., a hírhedt laczfalusi oláh pópa, odáig ment már a magyar állam ellen folytatott üzemekben, hogy a magyar állam területén a párnunumy politika számára templomot emeltet s egyenesen

rá is véseti homlokzatára az épületnek ebben az irányban való hivatását. A templomnak frontján ugyanis márványablára a következő feliratot vésette rá: »A. M. D. C. Pro S. uni-ore omnium Romanorum S. P. Q. R. Sisesiensis« stb. (a laczfalusi g. k. e. által az összes románok szent egyesülésére stb.) A felszentelés mozzanataiból ítélve, Lukács Vaszi dr. ez újabb ténykedésével oda kívánt működni, hogy lakhelyének templomát a messze vidék görög katolikusai számára is bucsujáró helyülé tegye és ez által politikai híveinek ily bucsuk alakjában alkalmat adjon az összese-reglésre. Hogy mily nagy arányú román mozgalmat idézett elő ezzel az ünnepélyvel, bizonyítja azon körülmény, hogy még Nyíregyháza, Szaniszló, Deés, Nagy-Károly vidékéről is érkeztek a templom-szentelésre búcsusok. Papok, tanítók messze vidékekről zarándok-lottak össze erre az alkalomra, sőt még Romániából is volt egy kiküldött, képviselvén Lukács dr. romániai tiszteletit. A mozgalom előidézésében kétségkívül sok része volt annak a kizárólag román nyelven szerkesztett meghívónak is, amelyet a fölszentelési ünnepre a laczfalusi pap rop-pant mennyeiségben szétküldött. Szamosujvár hazafias püspöke értesülvén a templom feliratáról, nem teljesítette azon kérelmet, hogy a templomot ő avassa fel, hanem a kerület esperesét, Papp István felsőbányai gör. kath. lelkészt bízta meg a szertartás teljesítésével, aki tudvalevőleg nemcsak jó pap, hanem e mellett hazafias érzelmű is, és épen ezért Lukácsék előtt nem kedvelt személyiség. Midőn őt Lukács egy épen nem vallásos, hanem inkább politikai színezetű beszéddel fogadta és arra kérte, hogy »ezt a díszes emléket, a mely minden románok szent egyesülésére emeltetett«, megszentelje, az esperes kijelentette, hogy megbízatása csupán egyházi ténykedésre szól és ő ennek a megbízatásnak mindenben meg kíván felelni, mivel azt a hirt óhajta vinni a bänkódó főpásztornak vigaszul, hogy a laczfalusi g. k. hívek hű fia, engedelmes gyermekei az egyháznak, a püspöknek és a hazának is Kijelentette végül, hogy az »Ur-nak emelt hajlékot« (tehát nem holmi »emléket«) püspök atyja megbízásából örömmel szenteli meg. — A szentirási idézetekben gazdag esperesi válasz finomul alkalmazott czélzalaival a kellő hatást érte el. A falubeliek mély megilletődéssel, vallási ihlettséggel fogadták az épületes leczkét, Lukács és elvtársai pedig lehorgaszott füllel hallhatták. Meglátszott rajtuk a lehangoltság s ami még a Lukács-párti hívekben is megütöztetést keltett, a történetek után nem vett részt az egyházi ténykedésekben Lukács Vaszi dr., mint helybeli lelkész, sem pedig öcsöce, a ki mellette kaplankodik. Az egyházi szertartás után lakoma volt, melyen számos pohárköszöntőben támadták a magyarságot.

* **Gyermek-aggodalom.** A vasárnapi tűzijátékhoz egy apa kivette a kis fiát. A fiúcska nagyon gyönyörködött a fölzálló léggömbben és az erőművészek tornászati mutatványaiiban, de különös kíváncsisággal és érdeklődéssel várta a tűzijáték megkezdését. Meg is kérdezte az apjától:

- »Apa, mikor látunk már rakétákat?«
- »Majd akkor fiauskám, ha sötét lesz!«
- »Ha sötét lesz? Hisz akkor meg nem látjuk!«

* **Az ételek emészthetősége.** Az a naponkinti ismétlődő kérdés: »Mit fogunk holnap enni?« háziasszonyainknak nem kevés fejtörést okoz, miután megoldásánál a legkülönbébb tényezők jönnek tekintetbe. Számításba jön első sorban a havi pénz, aztán az évszak, az egyes családtagok ízlése, az a kérdés, hogy melyik étel emészthető meg legkönnyebben sat. Olvasónaink talán szívesen fogják venni, ha épen az utolsó kérdés megoldásánál segítségükre jövünk s a következőkben az egyes ételek emészthetési idejét közöljük. E szerint tehát:

Egy órai emészthetési időt igényel: főtt rizs. A rizs tehát az az étel, mely főzve legkönnyebben emészthető.

Másfélórái emészthetési időt: vert tojás, árpakásaleves, sült vad, puhára főtt alma és körte, almaiz, főtt lazac és főtt pisztráng, spinót, spárga, zeller, áttört bab és borsó, árpakása.

Egy óra 35 percet: főtt velő és főtt szágó.

Két órát: főtt tej, nyers tojás, sült marhamáj, főtt savanyu alma, főtt tökehal.

Két óra 15 percet: hal, felforraltatlan tej, főtt pulyka.

Harmadfél órát: sült pulyka, sült vadlud, főtt bárányhus, sült malacz, piritott burgonya, hüvelyes borsó, bab, lencse.

Két óta 45 percet: tojásos pudding, piritott gyenge marhahus, csibebeccsínált, osztriga.

Három órát: puhára főtt tojás, sült ürühus, nyers sonka, beffsteck, sült sovány marhahus, lepény.

Három óra 15 percet: marhasült, rost-beef, főtt sárgarépa, saláta, kelkáposzta.

Negyedfél órát: sült disznóhus, friss sózott disznóhus, olvasztott vaj, keményre sült tojás, régi sajt, friss sült kolbász, főtt marhahus, besózott marhahus, főtt hurgonya, főtt fehér répa, ürühusleves, friss buzakenyér, főtt hagyma.

Három óra 45 percet: főtt zsíros marhahus, vajaskenyér kávéval.

Négy órát: főtt és sült szelíd szárnyas, ürüsült, borjusült, marhahusleves, besózott lazac, száraz kenyér kávéval.

Négy óra 15 percet: szárnyas, vad, főtt disznó hus, főzeléssel.

Ötödfél órát: főtt gyenge ürühus, friss füstölt hus és savanyu káposzta.

Öt órát: igen keményre főtt tojás, sült füstölt kolbász, sült öreg ürühus, főtt izmok, bőrkök, belek, ökörfagygyu, cseresznye, szilva, mazsolaszőlő, mandula, gomba, dió, hüvelyes növénynek hüvelyei.

Hat órát: régi páczolthus és sült zsíros angolna.

* **Ipolyi-muzeum.** A biharmegyei régészeti egyesületnek az Ipoly-muzeum felállítására érdekében kifejtett buzgósgát — mint a B. H. írja, — fényes siker koronázta. A mióta a mozgalmat megindították, szüntelenül gyűjtötték a muzeum építési költségeit s most már tíz ezer forint tökéjük van. Az egyesület elnöke, Bunyitay Vincze czimzetes kanonok ezenkívül új gyűjtést indított meg s így valószínű, hogy nemsokára az építéshez is hozzáfoghatnak. Hozzájárul a költséghez az állam is, a mennyiben megígérte, hogy államsorsjátékok nyereségéből részt juttat a muzeumnak.

* Apróságok.

— Apa te, mi az a váltó?

— Ejnye haszontalan gaz kölyke, már te ezen töröd a fejedet, majd adok én neked váltót, csak ne hallgass!

V e s z é l y e s.

Első koczavadász: Miért közeledik oly óvatosan és félve az általa lelőtt nyulhoz?

Második: Nem lehet tudni, csakugyan kimult-e!

A m e r i k á b a n.

Poéta: Direktor ur, miért nem adhatja elő a darabomat?

Szinigazgató: Hja, édes barátom, nálunk az a szokás, hogy ha rossz darabot adnak elő, hát a direktort veri meg a publikum.

* **Asszonyi szörnyeteg.** Véres eset történt a fehérmegyei Magyar-Almásan. Ugyanis ott el egy özvegy Hoffmann Józsefné nevű korcsmárosné, akit az egész falu ismert fura természetéről. Vasárnaponként mindig csendörök tartják megszállva a korcsmáját, mert ott verekedés nélkül sohasem mulik el a szent nap. Az asszony együtt mulat a duhajokkal és együtt is részegedik le velük. Akkor aztán nem lehet vele bírni. Tör, zuz, verekedik s hogy a esetepaté nem fejlődik tovább, annak köszönhető, hogy a csendörök bezárják a korcsmát. Szombaton reggel az asszony beküldte fiát, a 26 éves Janost, Fehérvárra, hogy disz-

nókat vásároljon, mert estére az aratókat várta. Eljött az est, de a fia csak nem jött meg. Az asszony dühös letts mivel vendégei már gyülekeztek, dűhe még jobban fokozódott. Jó későre aztán megérkezett fia a disznókkal. Ekkor az anya kezében a disznó ölő késsel ráront a fiára és e szavakkal: »Most disznó helyett téged szurlok le!« a kocsirol lelépő fiának keblébe dőfte a kést s a fiu vértől elboritva, eszméletlenül esett össze. A borzalmas jelenet oly gyorsan történt, hogy az aratók meg sem akadályozhatták. A megszurtt állapota — mint írják — aggasztó. De azért a bűnös asszony még most is szabadon jár.

* **A felsőbb leányiskolából.** A természettan tanára a felsőbb leányiskola egyik osztályában a széngáz veszélyes hatásait magyarázgatja s praktikus példát akar fölhozni az alkalmazandó elővigyázati intézkedésekre vonatkozólag. T a n á r: »Irma kisasszony, ha pl. kegyed attól félne, hogy győződnék meg ártalmatlan módon, vajjon van-e veszély?« — I r m a k i s a s s z o n y (rövid gondolkodás után:) »A c s e l é d e m e t küldeném le.«

* **Újdonság az égboltozatról.** Chalois csillagász Nizzában augusztus 28-án egy tizenkettedrangu asteroidot fedezett fel. Pár nappal ezután Palisa dr. Bécsben e csillagzat keresése közben szintén egy eddig ismeretlen tizennegedrangu planétára akadt, mely a 314-ik ismert planétája az égboltozatnak.

* **Ö. T. Winkler Mihály ur,** kávé 25 forinttal a debreczeni önk. tüzoltó egyesület alapító tagjai közé lépett.

* **Köszönetnyilvánítás.** Elmulaszthatlan kötelességemnek tartom Dankó M. temetkezési intézet tulajdonos urnak az édes anyam temetése rendezése körül kifejtett tevékenységéért, s minden részletekre kiterjedő pontos figyelméért; valamint az ezzel járó költségeknek lelkiismeretes felszámításáért — családom nevében — ez uton is köszönetemet nyilvánítani. Pallag 1891. szept. 2. B e k e B é l a.

A d a j k a.

Fontos e kérdés azokra nézve, kiknek dajkát kell választani, mert nagyon sok családnak végpusztulását okozta már a szoptatás dajka, azért annak megválasztására kiváló gond fordítandó, annál is inkább, mivel az az anyát van hivatva pótolni. E választás sokkal nehezebb, mintsem gondolnók és nagy szerencse, ha tiz közül egy akad, kiből részben legalább feltalálhatók a kellekek, melyek a szoptatásban szükségképp megkiváratnak. Azért az anya ne induljon a maga feje, hanem értelmes, tapasztalt asszonyok, és értelmes orvos tanácsa után. Az ugynevezett szerző asszonyok szemei előtt legjobban dajka az, ki legjobban fizet. A szoptató dajka inkább legyen falusi nő, mint városi. A mi életkorát illeti, husz évnél ne legyen idősebb. Ha az anya koros, a dajka fiatalabb legyen; különben közelítse meg az anya éveit. Olyan fogadtassék, ki legalább kétszer szült; az ilyennek teje táplálabb, jobban felfogja feladata fontosságát és ért a csecsemő táplálásához, jobban kibírja az éjjelezést a fiatalabbnál. Szülési ideje is annyira, amennyire összevágjon az anyáéval; nem árt azonban, ha teje néhány héttel fiatalabb; idősebb semmi esetre se legyen, mert a csecsemő nehezen emesztene.

Külsőjére nézve se igen sovány, se fölöttebb elhízott ne legyen.

A karsu, nyulánk sokszor alkalmasabb erre, mint a középső, pozsgás.

A kövér rendszeren hamar elveszti tejét. Némelyik szerint a barna nő teje több cukor-, vaj és sajtanyaggal van vegyítve és így táplálabb, mint a szőkéé.

Ne legyen feltűnő testi hibája, különösen ment legyen azon bajoktól, melyek az anyát a szoptatásban gátolják.

Legyen arczzsine friss, egészséges, szemei tiszták, elevenek; fogai épek, fehérek, a foghús ne leg en duzzadt, halvány; büztől ment lehet. Kevésbé ajánlatos az epészszinü arcz, májfoltok, szük, horpadt mell, köhögés.

Kiejtése legyen érthető; a gyermek utánozza szavait, de hebegő dajka mellett soha sem fog tisztán beszélni.

A külső kinézés azonban ritkán nyújt elég kezeséget a dajka gyökeres egészsége felől, mert a ferges gyümölcs is lehet piros és érett. Tanulmányozni kell ennél fogva saját személyén kívül családját, házi népét, vajjon görvélly, golyva, köszvény, bujakór, sömör, idegbajok, nyavalyatörés és más örökölhető nyavalyák nem otthonosak-e körében, melyek tartós szoptatás által a csecsemőre is átmennek.

A családi betegségek kiirtására hathatós eszközül ajánljuk, hogy a csecsemőt ép, egészséges dajka szoptassa, de viszont veszélynek van kitéve a kised, ha ismeretlen nőnek emlíre bizatik. Ez a dajkarendszer legkényesebb s legveszélyesebb oldala.

Táncztanítási jelentés!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy nagy-péterfia utca 980. számú házámban lévő

táncziskolám

folyó évi szeptember hó 12-én megnyitom.

A midőn erről a n. é. közönséget értesíteni bátorkodom, egyuttal köztudomásra hozom azt is, hogy az ev. ref. egyház leány nevelő intézetében beállt változás miatt, az eddig ott tartott óráimat — csak is az e czélra kényelmesen berendezett s már a mult évben is elismerésben részesült saját iskolámban fogom megtartani.

Óráimat továbbra is úgy rendeztem be, hogy kezdő és haladó növendékek külön-külön órákban tanulhassanak, egyszersmind tekintetbe véve a növendékek egyéb tanulni valóit, mint ezelőtt, most is hetenként csak három órán lesz egy-egy csoport a táncztanulásával elfoglalva.

Beiratásokat elfogadok bármely időben lakásomon péterfia 980. sz. a.

A n. é. közönség előző évekről ismert nagybecsű pártfogásába ajánlom magamat.

Debreczen, 1891. szept. 2.

teljes tisztelettel

Alföldy Károly

táncztanító.

Diák-csiny.

Szép őszi délután volt. Hérom vigkedélyű szüreti szupplikáns diák haladt az országúton X. falu felé.

— Megálljunk csak barátaim! kiáltott fel az egyik. A mint láthatjátok, ebben a faluban még tornya sincs a templomnak, nem sok jót várhatunk a pap vendéglátásától! De ha szegény is az eklézsia, egy-egy módosabb paraszt csak akad benne. Nekem jutott valami eszembe! Mit gondoltok, nem jó volna-e vándorlásunkat egy kis generalis tréfával fűszerezniünk, a mi mellett még urak is lehetünk s a szegény tiszteletesnek sem leszünk terhére?

— Halljuk, halljuk! Egyezett bele ujjongva a másik kettő. Legalább lenne miről beszélniünk majd a kollégiumban! Halljuk!

Erre halkan megbeszélték egymásközt a dolgot — és mindjárt hozzá is láttak annak a kiviteléhez.

Az egyik egy gombalyog zsinetget vett elő tarisznyájából, a másik meg hamarosan jó

csomó peczket vágott a közeli bokrokból, a harmadik pedig térképet huzott elő és noteszébe különböző vonalokat és számokat firkált.

Igy felkészülve átmásztak a legelső nagyobb paraszt ház kertjének kerítésén és serényen munkához kezdtek.

A peczkeket leverték, a zsinetget kifesztették, méricsgéltek és hangosan vitakoztak.

Természetesen csakhamar megjelent a birtok tulajdonosa és kérdezte, hogy tulajdonképen mit akarnak az urak az ő kertjében?

A csiny tervezője ment a jó képű magyar paraszt gazda elé, — s szörnyű csodálkozást szinelve viszont azt kérdezte tőle, hogy még idáig semmit sem hallott arról, miszerint az új vasuti vonal az ő kertjén fog keresztül menni?

Parasztunk nagy szemeket meresztett erre s úgy látszik nagyon megijedt, mert nem is tudott egyhamar szóhoz jutni, csak a fejét rázta.

— Bizony, hallja kigyelmed — folytató a diák, míg társai nagy igyekezettel folytatták munkájukat — ez már régen elhatározott dolog. A tervek már készen is vannak s mi a terepü lejtmérési felvételére lettünk kiküldve. Itt a kigyelmed kertje közepén fog végigmenni a vasut.

— Hát mérnökök az urak? S az én keremet akarják pocskká tenni azzal az ördögös vasuttal! De már abba én is bele szólok, azt már ugyan nem engedem!

— Ha nem engedi kigyelmed, hát elveszik erőszakkal! Az állammal senkinek sem lehet dacolni! De hát csakugyan olyan nagyon ellenére van, ha kertjét ketté szeli a vonat?

— Bizony uram, drága ősi birtokom ez nekem, — nem tudnák ezt nekem megfizetni semmennyivel sem!... Aztán nézzék az urak, ott van mellette a tágas szép mezőség — hát nem inkább azon vezetheték a vasutat!?

— Mi őszintén sajnáljuk kigyelmedet. De tudja mit? Nekünk, mint teljhatalmu vasuti kiküldöttségnek meglehetősen befolyásunk van az építendő pálya irányvonalának megállapítására. Ha tehát latba vetnök befolyásunkat....

— Édes jó uraim! Az Isten is megáldja magokat érte....

— No majd meggondoljuk még a dolgot. Az éjjelre ugy is itt szándékoztunk maradni — és csak holnap térünk vissza működésünkről számot adni.

A jámbor paraszt gazda rendkívül megörült e kijelentésnek és a legalázatosabb kérelmekkel ostromolta az urakat, tiszteljük meg az ő szerény házat azzal, hogy ott töltsék az éjszakát.

Némi vonakodás után az ajánlat elfogadtatott.

Az volt aztán az este! Előkerült minden a mi csak jó enni és inni való volt a háznál. A számító gazda semmit sem sajnált, tudta, hogy így nyeri meg legbizalmasabban a hatalmas deputatio jó akaratát. — Vidám hangulatban késő éjjelig együtt volt a társaság.

Másnap reggel (meglehetősen magasán járt már a nap) bucsuzni kezdett a vasuti bizottság. A gazda még tarisznyájukat is tele tömte jó csirke sülttel s több üveg jó ó-borral.

A válasz oly szivélyes volt, hogy parasztunk teljesen meg lehetett elégedve szives vendéglátása eredményével. A mérnök urak még egyszer biztosították, hogy elfognak mindent követni érdekében, legyen egészen nyugodtan. Csak arra kérték, ne szóljon az egész dologról senkinek egy árva hangot sem, mert majd irigyei támadnak, kik vádoskodni fognak ellene — s akkor minden el lesz rontva. Az atyafi ígérte, hogy hallgatni fog miként a sir. Ígérte meg is tartotta, de a vasutra csak hiába vár azóta mind e mai napig....

Bacsó Ferencz.

Naponkint érkeznek raktárra

szébbnél-szebb **ujdonságok** a közelgő őszi idényre u. m.:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

keskeny zsinór- és tolldíszek fekete divatkelmék

SZINES SELYMEK

mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Különös szép választékban:

szőnyegek

BUTORSZÖVET, FÜGGÖNYÖK

ágy és asztalterítők

melyeket igen olcsón és szabott áron ajánlunk a n. é. vevő közönségnek.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

401

3

Clayton és Shuttleworth bizományi raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle EREDETI

BAKER ROSTÁK

üszög tisztítóval vagy a nélkül, vasramás fonott szitákkal,

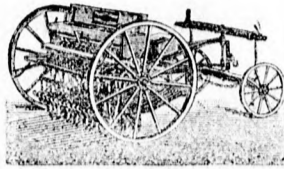
Konkolyozók (Trieur)

konkoly, bükköny, vadzab stb. kiválasztására.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle EREDETI

SORBAVETŐGÉPEK,

u. m. „Universal-Drill“ és legújabbán javított „Junior-Drill“, továbbá „New-Hungaria-Drill“

továbbá »Sack« rendszerű egytetemes azélekék, — több rendbeli kétbarázdás ekék, vasboronák és mindennemű gazdasági gépek és felszerelések a legjutányosabb gyári árak mellett és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

BAUER és TÁRSA

gazdasági géposarnokában
DEBRECZENBEN

Gyár és iroda: N.-Péterfia 871. sz. (telefon összeköttetés).
Raktár: N.-Péterfia 853. sz. (helyi vasut megálló.)

Ujjonnan berendezett **gazdasági gépgyára** mindennemű gépek és szivattyúk javítását, kazánkovács- és vasesztergályos munkát szakszerűen, gyorsan és jutányosan teljesít.

314 13

Levél- és sűrűnyezim: Bauer gépgyára Debreczen.

Legújabbán szabadalmazott

mosógépek,

kerti lóczák,

KERTI BUTOROK,

jégszekrények,

TIZEDES MÉRLEGEK,

mezőgazdasági eszközök,

„PERONOSPORA“

(SZŐLŐ PENÉSZGOMBA)

FECSEKENDŐK,

vas- és kátránytető-lemezek,

valódi „FUCHS“-féle

rokás jegyü szerszámok

minden iparághoz.

Minden vasáruba vágó cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

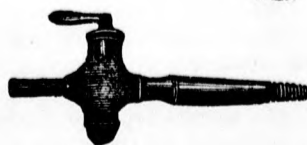
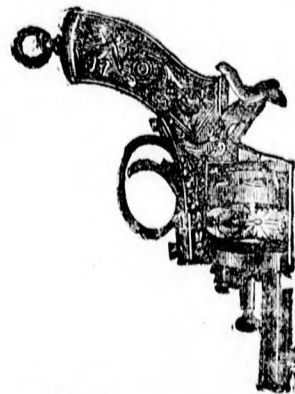
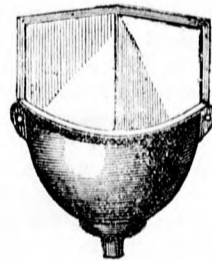
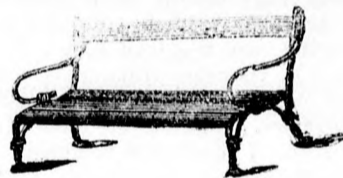
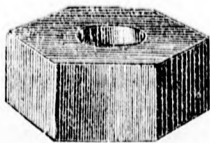
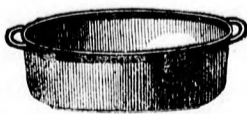
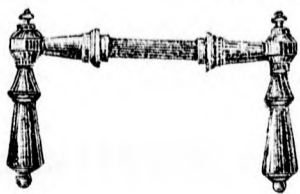
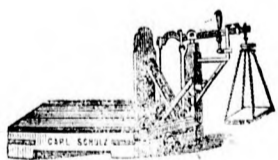
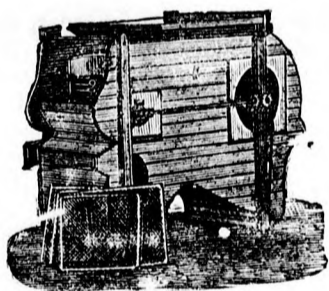
TÓTH GYULA

402 100—80

ELŐBB

TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főplac város ház és czepléd-utca sarkán.

Hirdetmény.

az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és m. kir. honvédsapatok élelemszükségleteinek közös biztosítása iránt.

A tárgyalás megtartatik					Bánatpénz		Megjegyzés	
mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	mely csapat számára	mely időtartamra	a következő katonai élelemszükségletekre nézve		akövetkező cikkekre	Bánatpénz
					naponként	évi szükséglet		
				tól -ig	kenyér	z a b	kenyér zab	forint
					810	3360 4200 5040		
						grammal		
						a d a g		

Helyőrségi csapatok, intézetek, elszigeteltek és honvédsapatok számára					
Nagyvárad	Cs. és kir. hadsereg	1892. január 1.	1892. decz. 31.	—	49 207 80 5246
	M. kir. honvédség			—	11 — — 135
Debreczen	Cs. és kir. hadsereg			1157	— — — —
	M. kir. honvédség			650	— — — —
A fegyvergyakorlatokra behívandó szabadságoltak, tartalékosok és póttartalékosok számára					
Debreczen	Cs. és kir. hadsereg			20,000	— — — —
	M. kir. honvédség			—	— — — —
Álmosd	Cs. és kir. hadsereg	1892. jan. 1.	1892. dec. 31.	150	6 154 — 2434
	M. kir. honvédség			—	— — — —

A fent megnevezett élelmezési szükségleteknek biztosítása céljából a fenti táblázatban meghatározott napokon kizárólag írásbeli ajánlatok alapján nyilvános árlejtés fog tartatni.

- A tárgyalási állomás, a szállításibiztosítás időtartama, továbbá a szállítási állomások, valamint a szükséglet mennyisége a fennebbi kimutatásból kivethetők.
- Azon ajánlkozók, kik az árlejtési tárgyalást vezető bizottság vagy a katonai közigazgatási hatóság előtt ismeretlenek, kötelesek megbízhatóságukat és szállítási képességüket kimutatni. Az erre vonatkozó bizonylatok kiállítására a kereskedelmi és váltó-törvényeséknél bejegyzett cégeknek, a kereskedelmi és iparkamara, azon vállalkozóknál pedig, kik céget nem vezetnek, illetőleg bejegyezve nincsenek, a gazdasági egyletek vannak hivatva. A fennebbi mondott bizonylatok megnyerése céljából kötelesek a felek a saját kereskedelmi és iparkamara, illetve az illetékes gazdasági egyletekhez idejekorán egy folyamodványt beterjeszteni és ahhoz a bizonylat bélyegzésére megkívántató bélyeget mellékelni. Ezen folyamodványban a keresz- és melléknév, üzleti ág és vállalkozó lakhelyén kívül még az árlejtést tárgyaló hatóság, a tárgyalás napja, valamint a biztosítandó cikkek minősége és mennyisége is pontosan megnevezendő. Ezen megkívántató bizonylat hivatalos uton a tárgyalást vezető és a folyamodványban megnevezendő hivatalhoz származtatik át és a fél erről végzésileg értesítetik, mely végzést ajánlkozó szállítási ajánlathoz mellékelni tartozik. Azon megszerzett bizonylatok, melyek két hónapnál régebbi keltezésűek, érvényeseknek nem tekintetnek. A szállítási képességnek a bizonylatban miképen és mely irányban történendő igazolási módja a fenti táblázatban részletezve van.
- Az írásbeli és pontosan az alábbi minta szerint szerkesztendő ajánlatoknak az illető állomások árlejtésre kitűzött napon legkésőbb délelőtt 10 óráig a tárgyaló bizottsághoz, illetőleg az illető élelmezési raktárhoz be kell érkeznie. (Szállítási feltételek füzeté XIV. pont.) Utólagosan vagy távirati uton beérkezett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Azon feltételnek, hogy a bérlet után kiszolgáltatandó cikkek a vasúti katonai árszabás szerinti szállítása kizárólagosak, hely nem adatik. Ha az ajánlatban kitett áraknál a szám- és szóval kiírt árak között eltérés volna, ugy a szóval kitett ár fog érvényesnek tekintetni.
- Összetes ajánlatok csak azon állomásokon tehetők, a hol a lótap-szükséglet csak 10 lóra áll fenn. Ezen megengedett összes ajánlatok csakis egyes bérleti állomásra tehetők és csakis akkor vétetnek tekintetbe, ha egészben véve árai előnyösebbek, mint az egyes ajánlatok. Összetes ajánlatok, ha több bérleti állomásra szólnak, akkor azok feltétlenül és pedig már a tárgyaló bizottság által visszautasítottak.
- A tűzetesebb feltételek naponta 8—12 óráig délelőtt a katonai élelmezési raktáraknál és honvédsapatoknál, a hol azok a tárgyalásra előkészített két egyenlő példányban készen tartatnak, betekintheők.
- A bérletnyertes köteles azon állomásokon, a hol a szerződés tartama alatt, nevezetesen a lovasságnál, osztály- és ezredösszpontosítások vagy közös fegyvernembeli gyakorlatok tartatnak és pedig dandár- vagy hadosztálygyakorlatok alkalmával, felszólításra a nagyobb szükségletet a meghatározott szerződési árak mellett kiszolgáltatni.
- Községek a bánatpénz és biztosíték letételétől mindenesetre fel vannak mentve és a katonai élelmezési szükségletek biztosítására leendő ajánlkozásra, ugymint a gazdasági egyletek és a termelők ezennel különösen felhivatnak.
- Az átvonulásoknál szükséges élelmezési cikkek kiszolgáltatására vonatkozó ajánlatok a szállítási feltételek füzeté 4-ik pontja értelmében teendők meg.
- A kérvényelési határnapok és pedig kenyér és zabra 5—5 naponként. A szállító köteles a cikkeket a következő időszakokban kiszolgáltatni: a kenyeret és zabot minden hó 1-jétől kezdődőleg 5 napra, illetőleg a hó 26-ától végéig terjedő időre. Ha a kenyér az öt nap időszakára való kiszolgáltatása mellett nyári hónapokban a tulságos kiszáradás következtében élvezhetőségéből veszíthetne, akkor a honvédkerületi parancsnokság által a kiszolgáltatási időszak rövidebbre is szabható. A tisztí tulajdon lovak számára kijáró lótap felhívonként, vagy az egész hóra is előre felvehető. A kiszolgáltatási időszakokra nézve elrendelt változásról a szállító idejében értesítve lesz.
- A kiszolgáltatásnak a fenti táblázatban megnevezett állomásokon kell történnie; a honvédsapatokra nézve lásd a táblázat megjegyzését.
- Az ajánlkozók lemondanak a magyar kereskedelmi törvény 314. és 315. §§-ában kikötött azon jogokról, mely szerint a katonai igazgatás a beadott ajánlatokra a meghatározott határidő alatt nyilatkozni köteleztetik.
- Különösen megjegyeztetik, hogy az ajánlattevő köteles ajánlatában nyilatkoztatni, hogy ő magát a tárgyalásra előkészített feltételek füzetében foglalt határozmányoknak aláveti. Feltételi füzetek minden katonai élelmezési raktárnál ivenként 4 kr-ért kaphatók. — A nyomtatott feltételek füzetei minden honvédkerületi, gyalogezred, zászlóalj és huszárezred parancsnokságnál bárki által is, füzetenként 3 kr-ért megszerezhetők.
- A kenyérré megjegyeztetik, miszerint ez az 1892. évi június, július, augusztus és szeptember hónapban akként állítandó elő, $\frac{1}{3}$ részben 10% korpahulladékú búzaliszt és $\frac{2}{3}$ részben 15% korpahulladékú rozsliszt keverékből álljon.
- Ha az ajánlattevő részéről egy határidő köttetik ki, ugy az 12 napnál rövidebb nem lehet.

A közös biztosítási bizottságtól.

Ajánlati minta.

50 kr. bélyeg

Én alulírott nyilatkozatom, hogy az 1891. évi augusztus hó 15-dikén kelt 1293. számú hirdetmény folytán az N. bérleti állomásra
 Egy adag 810 grammos kenyeret _____ frt _____ azaz _____ frt _____ kr.
 3360 zabot _____ frt _____

1892. évi január hó 1-től 1892. évi december hó végéig szállítani, valamint az átvonuló csapatok részére szükséges ellátást a szállítási feltételek füzeté 4-ik pontja értelmében elvállalni hajlandó vagyok és ezen ajánlatomert az ide mellékel (vagy az N. pénztárnál elhelyezett összegről szóló és semmi más kötelezettséggel le nem kötött elismervény szerint) _____ frt _____ kr. bánatpénzzel kezekedem.
 Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha bérletnyertes maradnék, legkésőbb 14 nap alatt az erre vonatkozó és kézhez vett hivatalos értesítés után a letett bánatpénzt 10%-os óvadékra kiegészíteni és azon esetben, ha ezt elmulasztanom, felhatalmazom a katonai igazgatást a kiegészítést keresetem visszatartása mellett foganatosítani.
 Azonfelül alávetem magamat meg a hirdetményben foglaltakon kívül, a tárgyalásra előkészített feltételi füzetekben foglalt feltételeknek is. Az ide mellékel végzés szerint megbízhatóságomat és szállítási képességemet igazoló bizonylat a katonai élelmezési raktárnak N.-be közvetlenül áttetetik.
 Kelt N.-ben, 1891. évi szeptember _____ n. N. N. lakik N.-ben.
 Az ajánlat lepecsételendő és a boríték külső oldala a következőkkel kiegészítendő:
 „Ajánlat az 1891. évi augusztus hó 15-én kelt 1293. számú hirdetményre az 1891. évi szeptember 22-én megtartandó tárgyaláshoz.”
 A letett vagy mellékel bánatpénz az ajánlatban részletezendő.